

Consiliul Superior al Magistraturii

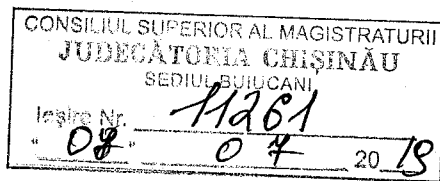
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)
MD-2004, mun. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare 200
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of Magistrates

Chișinău District Court
(Buiucani Office)
200th Ștefan cel Mare
Chișinău, CA 2004
tel. number/fax 022-29-51-20

08.07.2019 Nr. dosarului 1-1028/18

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 01.07.2019, Vă expediază pentru examinare Sesizarea avocatului Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Panfil Eugeniu Tudor privind ridicarea Excepției de Neconstituționalitate a prevederilor art. 342 alin.(2),(3) Cod Procedură Penală, prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit g) din Constituție în cauza penală de acuzare a lui Pșederschi Vasile Timofei, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și Panfil Eugeniu Tudor, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

Anexă:

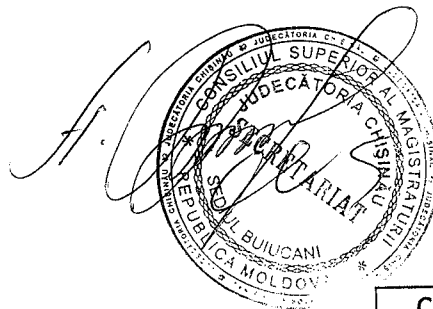
Sesizarea avocatului Osoianu Tudor privind Excepția de Neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit g) din Constituție - 13 file.

Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate- 10 file

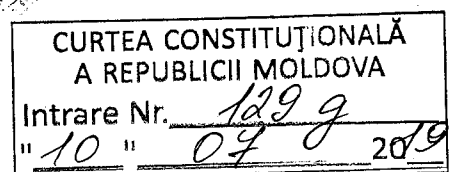
Încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 01.07.2019- 4 file.

Procesul - verbal al ședinței de judecată din 11 iunie 2019- 01 iulie 2019 - 12 file

Judecător

Angela Vasilenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
al unor prevederi din art. 342 din Codul de procedură penală al RM
prezentată în conformitate cu articolul 135 din Constituția RM

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume **OSOIANU**

2. Prenume **Tudor**

3. Funcția **avocat**

4. Adresa

5. Tel./fax 0 (373)79407536

6. Numele și prenumele reprezentantului -

7. Ocupația reprezentantului -

8. Adresa reprezentantului -

9. Tel. -

10. Fax -

11. -

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12.

solicităm examinarea prezentei sesizări privind controlul constituționalității următoarelor dispoziții cuprinse în:

textul din art.342 alin. (2) și (3) C. pr. pen. al RM:

(2) Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei judiciare, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată.

(3) Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată.

în raport cu prevederile art. 20, art. 23, art. 26 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

13.1. La 26 septembrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978289, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1¹) din Codul penal al Republicii Moldova (*în continuare* – C. pen. al RM).

13.2. La 04 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978298, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) C. pen. al RM.

13.3. Cauzele penale nr. 2018978289 și nr. 2018978298, la 04 octombrie 2018, au fost conexe într-o singură cauză, fiindu-i atribuit numărul comun de ordine 2018978289.

13.4. La 19 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978321, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM.

13.5. Prin Ordonanța Procurorului în Procuratura Anticorupție, Vadim PRISACARI, din 19 octombrie 2018, cauza penală nr. 2018978321 a fost conexată la cauza penală nr. 2018978289.

13.6. Prin Procesul-verbal de reținere, Eugeniu PANFIL a fost reținut de către OUP al DGUP al CNA, la 08 octombrie 2018, ora 07:40.

13.7. Prin Procesul-verbal de reținere, Vasile PȘEDERSCHI a fost reținut de către OUP al DGUP al CNA, la 08 octombrie 2018, ora 07:30.

13.8. La 10 octombrie 2018, în privința lui Eugeniu PANFIL și Vasile PȘEDERSCHI, de către Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv. Această măsură în privința inculpaților a fost prelungită consecutiv de mai multe ori.

13.9. La 12 decembrie 2019 cauza penală de acuzare a lui Eugeniu PANFIL în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 335 alin. (1¹) din Codul penal și Vasile PȘEDERSCHI în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 335 alin. (1¹) și art. 326 alin. (1) din Codul penal a fost renmisă pentru examinare instanței de judecată.

13.10. La 4 iunie 2019, în privința lui Eugeniu PANFIL și Vasile PȘEDERSCHI, de către Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a fost prelungită măsura preventivă – arestul preventiv până la data de 05 iulie 2019. Recursul apărătorilor din 5 iunie 2019 nu a fost examinat de către Curtea de Apel până la acest moment.

13.11. La ședința de judecată din 11 iunie 2019, avocatul Tudor OSOIANU a formulat 3 cereri, motivate separat, privind audierea în calitate de martori a lui Sergiu BEJAN, Musvig ABDURACHIMOV și Tahiyev RAUSHAN.

13.12. Aceste cereri au fost respinse de instanța de judecată, după deliberare pe loc, în baza încheierilor care au fost incluse în procesul-verbal. Încheierile respective nu au fost motivate.

13.13. Avocații intenționează să mai depună cereri privind audierea unor persoane în calitate de martor, însă partea apărării a constatat, în acest caz, existența incertitudinii

privitor la constituționalitatea prevederilor art. 342 C. pr. pen. al RM, în partea ce ține de motivarea încheierilor de respingere a cererilor de citare și audiere a martorilor.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR PERTINENTE

14.

14.1. Considerații generale privind reglementarea internă a materiei privind încheierile pronunțate în procesul de judecare a cauzelor penale

14.1.1. Art. 66 alin. (2) pct. 17 C. pr. pen. al RM acordă inculpatului dreptul să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.

14.1.2. O problemă distinctă privind audierea martorilor în judecată reclamă conținutul art. 342 C. pr. pen. al RM, în raport cu oportunitatea motivării încheierilor, care trebuie să fie emise de instanța de judecată, pentru a se pronunța asupra cererilor părților în proces privind audierea martorilor. Motivarea acestor încheieri constituie una dintre garanțiile unui proces echitabil, în conformitate cu prevederile art.6 din CEDO și jurisprudența CtEDO.

14.1.3. Art. 6 pct. 21) C. pr. pen. al RM, definește *Încheierea* – drept o hotărîre adoptată de către instanța de judecată pînă la darea sentinței sau deciziei.

14.1.4. Practic, același înțeles este atribuit de legiuitor acestei noțiuni (*încheierea*) în:

- art. 341 alin. (5) C. pr. pen. al RM - *Toate celelalte hotărîri date de instanțe în cursul judecării cauzelor se numesc încheieri*. În baza acestei norme înțelegem că **încheierile** constiuie o varietate a hotărârilor penale, care pot fi pronunțate de instanțele de judecată;

- art. 342 alin. (1) C. pr. pen. al RM - *Toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată*.

În art. 336 alin. (3) pct. 7) C. pr. pen. al RM este indicat că

(3) *Procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă:*

(...)

7) *cererile și demersurile formulate de părți și de ceilalți participanți la proces și încheierile date de instanță, fie consemnate în procesul-verbal, fie întocmite separat, cu mențiunea respectivă în procesul-verbal; (...).*

14.1.5. Din analiza conținutului art. 342 C. pr. pen. al RM, cât și a art. 336 alin. (2) pct.7) C. pr. pen. al RM, rezultă că există 2 categorii de încheieri, care pot fi emise pe parcursul judecării cauzei.

14.1.6. În art. 342 alin. (2) C. pr. pen. al RM sunt enumerate exhaustiv încheierile din prima categorie, care sunt pronunțate pe parcursul judecării cauzei în forma unor documente aparte, fiind anexate la procesul-verbal al ședinței: încheierile privind măsurile preventive, privind măsurile de ocrotire și asiguratorii, privind soluționarea cererilor de recuzare; încheierile prin care instanța de judecată se pronunță asupra declinării de competență, strămutării cauzei, privind oportunitatea dispunerii expertizei, precum și încheierile interlocutorii.

14.1.7. Prevederile art. 342 alin. (3) C. pr. pen. al RM - *Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată*, denotă faptul că a doua categorie de încheieri sunt oricare altele (în afara celor expres indicate în alin. (2) din același articol), prin care instanța de judecată se pronunță asupra altor probleme ridicate pe parcursul judecării cauzelor.

14.1.8. În baza celor expuse, putem constata că, deși definește noțiunea de încheiere și stabilește 2 categorii distincte de încheieri, C. pr. pen. al RM nu stabilește aspectele principale și principiale care ar trebui să fie incluse în conținutul unei încheieri, așa cum, bunăoară același Cod, indică cu ocazia emiterii altor hotărâri penale (de ex.: art. 393-395, art. 417 C. pr. pen. al RM).

14.1.9. În baza prevederilor art. 144 alin. (1) C. pr. pen. al RM (privind dispunerea expertizelor de către instanța de judecată); art. 177 alin. (1¹) C. pr. pen. al RM (privind aplicarea măsurilor preventive de către instanța de judecată), art. 308 alin. (7) C. pr. pen. al RM (privind arestul preventiv și arestul la domiciliu); art. 348 C. pr. pen. al RM (privind trimiterea cauzei în instanța de judecată competentă) etc., înțelegem că încheierile prevăzute expres și exhaustiv în art. 342 alin. (2) C. pr. pen. al RM trebuie să fie **motivate. Din aceste considerente, legiuitorul nostru a prevăzut emiterea acestor acte procedurale ca documente distincte, care se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată.**

14.1.10. Odată ce nu sunt enumerate expres în art. 342 alin. (2) C. pr. pen. al RM, prin metoda excluderii, deducem că încheierile privitor la cererile de citare și audiere a martorilor nu se emit ca documente aparte și se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. De fapt, în procesul-verbal se consemnează, în baza art. 336 alin. (3) C. pr. pen. al RM soluția adoptată privitor la citarea și audierea martorilor solicitați, după deliberare, fără retragerea în camera de deliberare a completului de judecată

14.1.11. Nu este clară procedura de deliberare, fără retragere în camera de deliberare, atunci când instanța de judecată urmează să dispună asupra adoptării încheierilor prevăzute în art. 342 alin. (3) C. pr. pen. al RM (inclusiv și asupra cererilor de audiere a martorilor), mai ales când sunt expuse mai mult de 2 opinii într-un complet de judecată, format din 3 judecători.

14.1.12. **Deci, motivarea încheirilor prevăzute art. 342 alin. (3) C. pr. pen. al RM, inclusiv și a celor privitor la admiterea sau respingerea martorilor solicitați de către părți, nu este obligatorie și practic imposibilă, iar instanțele naționale, potrivit legislației interne, se limitează la pronunțarea soluției propriu-zise privitor la oportunitatea administrării probei cu martori, care este consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată.**

14.2. Prevederile CEDO și Jurisprudența CtEDO în materia motivării încheierilor privind oportunitatea de citare și audiere a martorilor apărării

14.2.1. Art. 6 par. 3 lit. d) din CEDO acordă dreptul inculpatului să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării. În același timp, în jurisprudența sa, atât Comisia, cât și Curtea Europeană, au stabilit că revine, în primul rând, jurisdicțiilor naționale să aprecieze elementele de probă pe care le administrează într-un proces și relevanța celor pe care acuzatul ar vrea să le mai producă, în special cu privire la numărul de martori propuși de el.¹

14.2.2. Potrivit art. 7 alin. (8) C. pr. pen. al RM, *hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată.*

14.2.3. În baza prevederilor art. 29 alin. (4) C. pr. pen. al RM, introdus prin Legea nr. 122 din 2 iunie 2016, se prevede că *în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea*

¹ Decizia Curții Constituționale a RM nr. 31 din 14 iunie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 331 alin. (1) și art. 362 alin. (2) din Codul de procedură penală, pct. 28.

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului [s.a.].

14.2.4. Motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora prin prevederile art. 6 par. 1 din CEDO. Potrivind jurisprudenței CtEDO (*Cauza Albina c. România* (hot. CtEDO din 28.04.2005); *Cauza Boldea c. România* (hot. CtEDO din 15.02.2007)), deși obligația instanțelor naționale de a motiva hotărârile pronunțate nu presupune existența unui răspuns detaliat la fiecare argument, noțiunea de proces echitabil presupune că instanța națională trebuie să examineze, în mod real, problemele esențiale care i-au fost supuse dezbaterii.

14.2.5. Trebuie totuși să se facă delimitare între motivarea unei hotărâri de condamnare și motivarea unei hotărâri premărgătoare, emisă până la pronunțarea sentinței sau deciziei (a se vedea pct. 14.1.9 din prezenta sesizare).

14.2.6. În *Cauza Taal c. Estonia* (cererea nr. 13249/02, hot. din 22.10.2005), CtEDO notează că, având în vedere faptul că nici reclamantul și nici reprezentantul său nu au avut posibilitate să audieze martorii acuzării și că niciunul dintre martorii apărării n-au fost examinați vreodată de către instanțele de judecată, CtEDO constată că dreptul de apărare al reclamantului a fost limitat **într-o măsură incompatibilă cu garanțiile prevăzute de art. 6 par. 1 și 3 (d) din CEDO** [s.a.] (§ 34-36).

14.2.7. Art. 6 par.3 lit. d) din CEDO nu recunoaște acuzatului un drept nelimitat de a obține convocarea de martori în fața instanței de judecată (*Cauza Remer c. Germania* (nr. 25096/94 din 06.09.1995); *Cauza Honsik c. Austria* (nr. 25062/94 din 18.10.1995)). Sub această rezervă, textul lasă autorităților naționale competente facultatea de a aprecia relevanța unei „oferte de probă” făcute de acuzat, în măsura compatibilității ei cu noțiunea de „proces echitabil”.

14.2.8. În *Cauza Bacanu și S.C. "R" S.A. c. România* (nr.4411/04 din 03.03.2009), CtEDO a constatat încălcarea art. 6 alin. 1 și alin. 3 lit. d) din CEDO, apreciind că dreptul la apărare a suferit asemenea limitări, încât reclamantii nu au avut parte de un proces echitabil. CtEDO a constatat că **reclamanții nu au putut în niciun stadiu al procedurii să interogheze sau să obțină interogarea unuia sau mai multor martori, iar instanțele naționale au respins cererile în probațiune cu argumente lapidare și stereotipe** [s.a.].

14.2.9. Cu toate că nu este funcția CtEDO de a exprima o opinie cu privire la relevanța probelor prezentate, **omisiunea de a justifica refuzul de a examina sau de a cita (traducere mot-a-mot "a apela") un martor poate constitui o limitare a drepturilor de apărare, care este incompatibil cu garanțiile unui proces echitabil** [s.a] (Hot. CtEDO, *Cauza Popov c. Rusia*, § 188; *Cauza Bocos Cuesta c. Țările de Jos*, § 72; *Cauza Wierzbicki c Polonia*, § 45; *Cauza Vidal v. Belgia*, § 34).

14.2.10. În *Cauza Vidal c. Belgia* (hot. Din 22.04.1992, § 34-35), CtEDO a constatat că Curtea de Apel **nu a oferit niciun motiv de respingere a cererii de audiere a unor martori** [s.a]. Prin urmare, dreptul la apărare a fost restricționat într-o asemenea măsură, în speță, că reclamantul nu a avut un proces echitabil. În consecință, a existat o încălcare a art. 6.

14.2.11. Încălcarea clară a principiului egalității armelor o reprezintă situația în care instanța națională a admis toate cererile formulate de către una dintre părți cu privire la audierea unor

10

martori, respingând, în același timp, toate cererile celeilalte părți litigante. Cu acest prilej, **CtEDO reiterează obligația ce incumbă instanțelor de judecată de a motiva soluția de respingere a cererii de administrare a anumitor mijloace de probă** [s.a.], cu toate că se recunoaște o marjă largă de apreciere în alegerea argumentelor ce stau la baza ei (*Cauza Olujic c. Croația* (nr. 22330/05, hot. din 05.02.2009, § 82)).

14.2.12. CtEDO reiterează, în *Cauza Wierzbicki c. Polonia* (hot. din 18.06.2002, § 45), că instanțele interne sunt cel mai bine plasate pentru a evalua relevanța probelor într-o cauză penală. În împrejurările din speță, **CtEDO este convinsă că instanțele naționale au examinat cererile reclamantului de a audia martorii citați și a oferit motive detaliate pentru respingerea acestora, motive care, în opinia Curții, nu au fost arbitrarii** [s.a.]. Din aceste considerente, refuzul de a administra probele propuse de reclamant nu constituie o restricție disproporționată asupra capacității sale de a prezenta argumente în susținerea cauzei sale în cadrul procedurii.

14.2.13. În *Cauza Plotnicova c. Moldova* (hot. din 15.05.2012, § 46), CtEDO reiterează faptul că este în primul rând de competența instanțelor naționale de a evalua relevanța și admisibilitatea declarațiilor martorilor. Cu toate acestea, **neexaminarea de către instanțele judecătorești naționale a demersului reclamantei de a audia martorul O.G. ridică, în sine, o problemă gravă, în temeiul art. 6 din CEDO, deoarece reclamanta a fost lipsită de un mijloc important de apărare** [s.a.].

14.2.14. Principiile aplicabile în cazul participării și al examinării martorilor apărării au fost stabilite în Hot. CtEDO privind *Cauza Perna c. Italia* (48898/99, 6.05.2003). Acolo unde a fost formulată o cerere de examinare a unui martor din partea acuzatului, în conformitate cu dreptul național, analiza Curții se bazează pe următoarele trei criterii:

- I. Dacă cererea de a examina un martor este motivată în mod suficient și este pertinentă pentru obiectul acuzației?
- II. **Dacă tribunalele naționale au analizat relevanța declarației și au oferit motive suficiente pentru decizia lor de a nu examina un martor în cadrul procesului?** [s.a.]
- III. Dacă decizia de a nu examina martorul subminează caracterul echitabil general al procedurilor?

14.2.15. Deliberarea, fără întreruperea ședinței, și formularea deciziei luate, în încheierea privind cererea de audiere a martorului apărării, care se include în procesul-verbal, face imposibilă evaluarea admisibilității probei cu martori, prin prisma testului *Perna*. Prevederile art. 336 alin. (3) pct. 7) C. pr. pen. al RM, în coroborare cu cele din art. 342 alin. (2) și (3) C. pr. pen. al RM, nu oferă judecătorilor naționali pârghii procesuale inerente unui proces echitabil, pentru a motiva oportunitatea audierii martorilor.

14.2.16. Pornind de la prevederile normative naționale și jurisprudența CtEDO, de la aspectele invocate, cât și de la conținutul art. 342 alin. (2) și (3) C. pr. pen. al RM, rezultă că **lipsa de obligație să fie motivate încheierile pronunțate asupra oportunității de citare și audiere a martorilor afectează dreptul la apărare al părților în proces, îngreudește accesul la justiție și este contrară prevederilor art. 6 par. 1 și par. 3 lit. d) din CEDO, fiind în contradicție și cu art. 20, art. 23 alin. (2), art. 26 alin. (2), art. 54 din Constituția Republicii Moldova.**

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

15.1. VERIFICAREA CONSTITUȚIONALITĂȚII

prevederile cuprinse în textul din art. 342 alin. (2) C. pr. pen. al RM:

(2) Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei judiciare, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată -

în măsura în care nu indică, în mod expres, și încheierile prin care instanța de judecată urmează a se pronunța asupra oportunității de audiere a martorilor solicitați de către partea apărării;

precum și a prevederilor cuprinse în textul din art. 342 alin. (3) C. pr. pen. al RM:

(3) Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată =

în măsura în care se iau în vedere și încheierile, prin care instanța de judecată urmează a se pronunța asupra oportunității de audiere a martorilor, -

în raport cu prevederile art. 20, art. 23 alin. (2), art. 26 alin. (2), art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

15.2. EMITEREA UNEI ADRESE PENTRU A FI EXPEDIATĂ PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA ÎN VEDEREA

- includerii, prin Lege, în art. 342 alin. (2) C. pr. pen. al RM a încheierilor privind respingerea cererilor de audiere a martorilor

pentru a asigura dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, în special dreptul acuzatului să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării, în conformitate cu art. 6 par. 1 și 3 lit. d) din CEDO.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triumfiular între *partea aflată în proces, instanța de judecată*, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și *Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate*. Astfel, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională. Prin urmare, se va analiza admisibilitatea prezentei excepții de neconstituționalitate prin filtrul stabilit în Hotărârea enunțată anterior.

a. *Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a prevederilor din art. 342 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, normă care urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanța de judecată.*

b. *Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.*

c. *Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces (partea apărării), ale căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.*

d. *Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.*

Verificarea constituționalității normei contestate este de **competența exclusivă** a Curții Constituționale. Astfel, *judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale*, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate *supra*. În aceste circumstanțe, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.**

VII. LISTA DOCUMENTELOR

17.

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei penale nr. 12-1-80740-10122018 de acuzare a lui Eugeniu PANFIL în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 335 alin. (1¹) din Codul penal și a lui Vasile PȘEDERSCHI în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 335 alin. (1¹) și art. 326 alin. (1) din Codul penal.

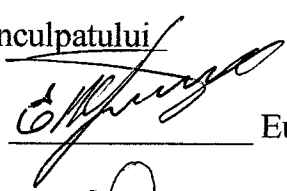
VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18.

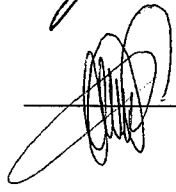
Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Chișinău, 14 iunie 2019.

În apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului

Eugeniu PANFIL

Tudor OSOIANU, avocat

Dosarul nr.1-1028/18 (12-1-80740-10122018)

ÎNCHEIERE
/ de ridicare a excepției de neconstituționalitate /

01 iulie 2019

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

În componența:

Președintele ședinței, Judecător	Angela Vasilenco
Grefier	Alisa Muntean

Cu participarea:

Acuzatorului de stat – procuror Vadim Prisăcari
 Avocatului reprezentantul părții vătămate Sergiu Bejan
 Avocaților inculpaților Tudor Osoianu, Ivan Ungureanu, Viorel Berliba
 Inculpaților Vasile Pșederschi, Eugeniu Panfil

examinând în ședința de judecată publică cauza penală privind acuzarea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, cererea apărătorului Osoianu Tudor, Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților *Panfil Eugeniu Tudor* și *Pșederschi Vasile Timofei* Nicolae, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(2),(3) art.342 Cod de procedură penală solicitând totodată suspendarea examinării cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse, -

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află cauza penală privind acuzarea lui Pșederschi Vasile, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și Panfil Eugeniu Tudor, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(11) și 190 alin.(5) Cod Penal

Apărătorul Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Panfil Eugeniu Tudor, în cadrul ședinței desfășurate la data de 19.06.2019 a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(2),(3) art.342 Cod de procedură penală, prezentând o sesizare, solicitând totodată suspendarea examinării cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse.

În cadrul ședinței de judecată a examinării cauzei de învinuirea inculpaților Panfil Eugeniu și Pșederschi Vasilii, ce se află la etapa examinării probelor acuzării, avocatul Tudor Osoianu a solicitat audierea în calitate de martor din partea apărării a reprezentantului părții vătămate Sergiu Bejan. În acest context, prin încheiere protocolară în baza prevederilor art. 90 alin.(5) CPP , instanța a respins cerința dată. Referitor la cererea de a fi audiați în calitate de martori din partea apărării cet. Musvig Abdurachimov și Tahiyeu Raushan, chestiunea audierii

martorilor respectivi a fost lăsată fără examinare, instanța urmând să se expună după ce vor fi examinate materialele cauzei penale, pentru a nu admite în mod nejustificat tergiversarea examinării cauzei.

În cadrul ședinței de judecată, partea apărării Tudor Osoianu ce reprezintă interesele inculpatului Panfil Eugeniu, Ivan Ungureanu ce reprezintă interesele inculpatului Pșederschi Vasile au susținut cererea înaintată, au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(2),(3) art.342 Cod de procedură penală, solicitând totodată și suspendarea cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse.

Inculpații Panfil Eugeniu și Pșederschi Vasile au susținut cererea înaintată.

Partea acuzării a solicitat respingerea cererii, considerând-o ca fiind o modalitate suplimentară de tergiversare a examinării cauzei.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea avocatului ca fiind întemeiată parțial și care urmează a fi admisă în parte, reieșind din considerentele ce succed.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, „dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională”.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, „rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale”

Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
 prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
 nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

Norma procesual-penală (alin.(2),(3) art.342 Cod de procedură penală) vizată în sesizarea depusă de apărătorul Osoianu Tudor, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

Excepția este ridicată de către apărătorul Osoianu Tudor, susținută de apărătorul Ungureanu Ivan care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Panfil Eugeniu, și Pșederschi Vasile;

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

Totodată, instanța de judecată reține că, prin cererea depusă, apărătorul a solicitat concomitent suspendarea examinării cauzei până la realizarea controlului constituționalității de către Curtea Constituțională, cu transmiterea în adresa Curții Constituționale a dosarului nr.12-1-80740-10122018.

În legătură cu această solicitare, instanța remarcă faptul că suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea mai departe a procesului și este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă, în cazul dat Curtea Constituțională se va expune, iar procesul va putea fi reluat.

În scopul organizării examinării cauzei penale într-un termen rezonabil, ținând cont de complexitatea cauzei, instanța de judecată a fixat mai multe date de ședință.

Instanța de judecată consideră că în cazul de față, nu este justificată suspendarea procesul penal, deoarece inculpații se află în stare de arest.

Instanța de judecată în concluzia sa de a nu suspenda procesul penal, reține criteriile de determinare a termenului rezonabil, menționate în art.20 CPP al RM, inclusiv reiterate în jurisprudența Curții Europene, obligația instanței de judecată de a examina o cauză penală în care figurează inculpați arestați, cu celeritate.

Totodată instanța mai reține că norma în privința căreia a apărut incertitudinea de neconstituționalitate, și anume alin.(2), alin.(3) art.342 Cod de procedură penală, reglementează procedura întocmirii încheierilor instanței de judecată, dar nu norme care s-ar referi la fondul cauzei (cum ar fi: norme privind calificarea faptei imputate, sancțiunea care urmează a fi aplicată sau norme de procedură care, în esență, ar impune suspendarea procesului).

Instanța de judecată dă asigurări că în caz de necesitate, la cererea Președintelui Curții Constituționale, dosarul penal nr. 12-1-80740-10122018 privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor

prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, va fi transmis Înaltei Curți imediat.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea parțială a cererii avocatului Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului *Panfil Eugeniu* privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(2),ali.(3) art.342 Cod de procedură penală, și suspendarea examinării cauzei, și va dispune sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art.342 Cod de procedură penală, iar pe de altă parte va dispune respingerea cererii apărătorului Osoianu Tudor cu privire la suspendarea examinării cauzei, ca fiind neîntemeiată.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale încheierea, sesizarea apărătorului Osoianu Tudor, și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile, art.art.7 alin.(3), 20, 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,—

DISPUNE:

Se admite parțial cererea avocatului Osoianu Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(2), alin.(3) art.342 Cod de procedură penală, și suspendarea examinării cauzei penal nr. 12-1-80740-10122018(1-1028/2018) privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal.

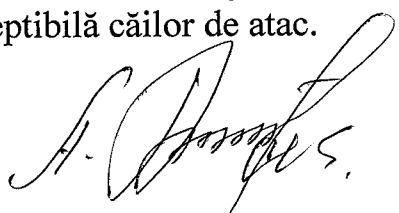
Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor alin.(2), alin.(3) art.342 Cod de procedură penală.

Se respinge cererea apărătorului Osoianu Tudor cu privire la suspendarea examinării cauzei, ca fiind neîntemeiată.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea apărătorului Osoianu Tudor, și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

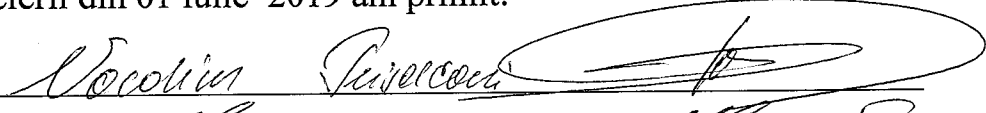
Președintele ședinței,
Judecător

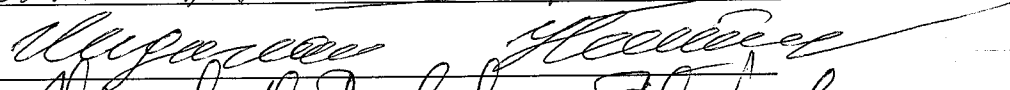
Angela Vasilenco

Copia încheierii din 01 iulie 2019 am primit:

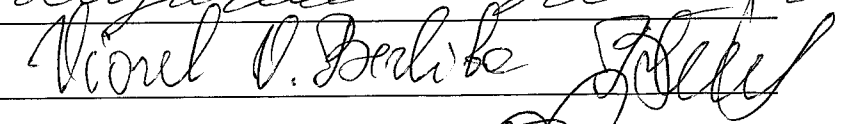
Procurorul

Apărătorii inculpatului

Apărătorii inculpatului

A. S. Bejan

